

Matija Pudić

Diplomski studij povijesti, istraživački smjer: Moderna i suvremena povijest

Diplomski studij anglistike, smjer: Nastavnički

Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu

Izvještaj sa znanstvenog skupa *Isti rod, različite sudbine: Muškarac može biti i ...*, Slavonski Brod, 4. prosinca 2024.

Hrvatski institut za povijest – Podružnica za povijest Slavonije, Baranje i Srijema već treću godinu zaredom organizira znanstveni skup pod naslovom *Isti rod, različite sudbine*. Nakon što je na prva dva skupa, održana 2022. i 2023. godine, riječ bila o povijesti žena, ovogodišnji skup s podnaslovom *Muškarac može biti i ...*, okreće se povijesti muškaraca. Skup, održan 4. prosinca 2024. godine u prostorijama Gradske knjižnice Slavonski Brod, privukao je 14 izlagača koji su svojim referatima obogatili razumijevanje povijesti muškoga identiteta i konstrukcija maskuliniteta u razdobljima od srednjeg vijeka pa sve do 20. stoljeća.

Skup je otvoren govorom Marije Karbić, predstojnicom Podružnice i, uz Anu Rajković Pejić i Željka Dugca, jednu od članova Organizacijskog odbora skupa. Tijekom prve sekcije skupa, **Marija Karbić** održala je izlaganje o mogućnostima istraživanja maskuliniteta i muškoga identiteta u srednjovjekovlju obraćajući pozornost na metodologiju i izvore korištene pri ovakvom pristupu, ali i na njegovu nužnu interdisciplinarnost. Nadalje, **Zrinka Blažević**, profesorica na Filozofskom fakultetu u Zagrebu, svojim je izlaganjem o maskulinitetu u pjesničkim poslanicama Pavla Rittera Vitezovića ukazala na vrijednost ovog rijetkog ranonovovjekovnog autobiografskog izvora, kako za povijesnu znanost općenito tako i za povijest muškaraca. Treće izlaganje prve sekcije održao je **Anđelko Vlašić**, profesor na Filozofskom fakultetu u Osijeku, o muškim optuženicima u ranonovovjekovnim progonima vještica u Hrvatskoj, ali i u širem europskom kontekstu. Nakon toga **Eldina Lovaš**, znanstvena suradnica Podružnice, govorila je o slučajevima financijskih malverzacija među osječkim svećenstvom s kraja 19. stoljeća. Prva sekcija zatvorena je izlaganjem **Ivana Armande**, leksikografa Leksikografskog zavoda Miroslava Krležu u Zagrebu, o poljičkom kleru 18. stoljeća s fokusom na one svećenike koji su svojim ponašanjem (kršenje celibata, lihvarjenje, alkoholizam) izlazili iz zadanoga identitetskog okvira klera. Kratka rasprava koja je uslijedila nakon prve sekcije ticala se izlaganja profesora Vlašića i stanja istraživanja fenomena progona vještica u Hrvatskoj.

Drugu sekciju otvorila je viša arhivistica u Hrvatskom državnom arhivu **Katarina Horvat** izlaganjem o muškoj kućnoj posluzi u Zagrebu s prijelaza

Izvještaj sa znanstvenog skupa Isti rod, različite sudbine: Muškarac može biti i ...

iz 19. u 20. stoljeće. Sljedeće izlaganje održao je profesor **Željko Dugac**. Tema spomenutog izlaganja bila je razvoj zanimanja medicinskih sestara u Hrvatskoj, odnosno ulazak muškaraca u to zanimanje i nastajanje pojma „medicinski tehničar”. Nadalje, profesorica etnologije **Tihana Petrović Leš** i muzejska savjetnica **Andrea Klobučar** održale su izlaganje o sudjelovanju muškaraca u tekstilnim vještinama tkanja i pletenja, dakako kroz povijest, ali i kroz dvije studije slučaja suvremenih umjetnika Željka Pušića i Igora Galaša. Posljednje izlaganje druge sekcije održala je **Jelena Seferović** s Instituta za antropologiju u Zagrebu o negativnim posljedicama neispunjavanja očekivanja muške rodne uloge u međuratnom razdoblju. U raspravi koja je uslijedila nakon izlaganja ove sekcije, bilo je riječi o pojedinačnim izlaganjima, ali i o problemima istraživanja povijesti muškaraca, odnosno o čestoj zapostavljenosti ovog polja i dominaciji povijesti žena u radovima rodne povijesti.

Posljednja, treća sekcija, započela je izlaganjem povjesničarke **Suzane Leček** o rodnim odnosima i ulogama u životu međuratnog slavonskog ljevakarnika i HSS-ovca Karla Dienesha. U sljedećem je izlaganju **Uršula Bešlić**, djelatnica Muzeja Brodskog Posavlja, u sklopu proslave 150. obljetnice rođenja Ivane Brlić-Mažuranić govorila o zetu poznate hrvatske književnice, Aleksandru Milčiću i njegovoj ulozi u obitelji Brlić. Izlaganje koje je skupu dalo međunarodni karakter održala je **Tijana Matijević** s Instituta za filozofiju i znanstvenu teoriju u Beogradu, a u izlaganju je predstavljen maskulinitet partizanskog borca i intelektualca Veselina Masleše. Predzadnje izlaganje skupa održao je viši asistent s Filozofskog fakulteta u Osijeku, **Luka Pejić**, koji je nakon kratkog pregleda historiografije radničkih pokreta govorio o poimanju maskuliniteta među hrvatskim radništvom 19. stoljeća. Skup je prikladno zatvorila jedna od organizatorica, povjesničarka **Ana Rajković Pejić** sa svojim izlaganjem o feminističkoj teoriji američke autorice Bell Hooks i njezinoj ideji feminističkog maskuliniteta. Raspravu na kraju treće sekcije obilježila je diskusija o ulozi patrijarhata kroz povijest te o načinu na koji bi se povjesničari trebali postaviti prema patrijarhalnim društvima.

Zaključno, Podružnica za povijest Slavonije, Baranje i Srijema nastavila je s održavanjem, sad već tradicionalnih, uspješnih znanstvenih skupova, ponovo privlačeći brojne stručne izlagače, pomičući granice s novom temom i novim pristupima istraživanju povijesti muškaraca. Izlaganja su pokrila razna povijesna razdoblja i ponudila vrijedne studije slučaja, kuriozitete, alternative, ali i poticaje daljnjim istraživanjima muškoga identiteta tijekom povijesti. Novi je znanstveni skup već najavljen za sljedeću godinu, a zbog velikog interesa tema skupa ponovno će biti vezana uz povijest muškaraca. Također, najavljen je i zbornik radova u kojem će biti objavljeni radovi ovogodišnjeg, ali i nadolazećeg skupa. Nadamo se da će uspostava kontinuiteta održavanja znanstvenih skupova na temu rodne povijesti dodatno popularizirati, kako u historiografiji, tako i u javnosti, ovo važno polje historijske znanosti i pružiti priliku za dijalog o ponekad zapostavljenim temama.

Pro Tempore

ČASOPIS STUDENATA POVIJESTI BROJ 20 2025.

Pro Tempore

Časopis studenata povijesti,
godina XX, broj 20, 2025.

Glavna i odgovorna urednica
Marija Bišćan

Zamjenik glavne urednice
Ruben Prstec

Uredništvo
Filip Bačurin
Marija Bišćan
Adrian Filčić
Nera Kapustić
Karlo Košir
Ivan Moškato
Marko Perišić
Ruben Prstec
Matija Pudić

Urednici pripravnici
Tita Mikulaš
Benjamin Pintarec

Redakcija
Filip Bačurin
Marija Bišćan
Adrian Filčić
Nera Kapustić
Karlo Košir
Tita Mikulaš
Ivan Moškato
Marko Perišić
Benjamin Pintarec
Ruben Prstec
Matija Pudić

Tajnik Uredništva
Marko Perišić

Recenzenti
dr. sc. Zrinka Blažević
dr. sc. Arijana Kolak Bošnjak
dr. sc. Inga Vilogorac Brčić
dr. sc. Neven Budak
dr. sc. Mihovil Dabo
dr. sc. Vinko Korotaj Drača

dr. sc. Stipe Grgas
dr. sc. Branimir Janković
dr. sc. Maja Katušić
Dea Marić
dr. sc. Lidija Nikočević
dr. sc. Ana Rajković Pejić
dr. sc. Filip Šimetin Šegvić
dr. sc. Luka Špoljarić
dr. sc. Peter Štih
dr. sc. Nikola Tomašegović
dr. sc. Hrvoje Tutek
dr. sc. Nada Zečević
Andrija Živković

Lektura za hrvatski jezik
Antonia Buti
Nikolina Fajt
Grgur Gržetić
Lorenia Jantolek
Nera Kapustić
Mihaela Pokrivač
Martina Prosen

Lektura za engleski jezik
Marko Perišić
Ruben Prstec
Matija Pudić

Oblikovanje
FF Press

Izdavač
Odsjek za povijest Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu

Tisak
d. o. o. Studio moderna

Naklada
Tiskano u 75 primjeraka.

ISSN: 1334-8302

Tvrđnje i mišljenja u objavljenim radovima izražavaju isključivo stavove i mišljenja autora i ne predstavljaju nužno stavove i mišljenja uredništva i izdavača.

Izdavanje ovog časopisa finansijski je omogućeno:

sredstvima koja je ustupio Odsjek za povijest Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu

sredstvima dobivenim na Natječaju za studentske programe Studentskog zbora Sveučilišta u Zagrebu

Redakcija časopisa Pro tempore im iskreno zahvaljuje na finansijskoj podršci.

Časopis se ne naplaćuje.

Adresa uredništva

Odsjek za povijest

(za: Uredništvo Pro tempore)

Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu

Ivana Lučića 3, 10 000 Zagreb

Kontakt

casopis.protempore@gmail.com

Web-stranica

<https://protempore.ffzg.unizg.hr/>